

Besluit **Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding wo-onderzoeksmaster Psychology (research) van de Universiteit van Amsterdam**

Gegevens

datum	Naam instelling	: Universiteit van Amsterdam
28 november 2014	Naam opleiding	: wo-onderzoeksmaster Psychology (research) (120 ec)
onderwerp	Datum aanvraag	: 24 februari 2014
Besluit	Variant opleiding	: voltijd
Accreditatie	Locatie opleiding	: Amsterdam
wo-onderzoeksmaster	Datum hoorzitting	: 23 juni 2014
Psychology (research) van de	Datum KNAW-advies	: 10 september 2014
Universiteit van Amsterdam	Instellingstoets kwaliteitszorg	: positief besluit van 26 juni 2013
(002774)		

ons kenmerk

NVAO/20144041/LL

bijlage

3

Beoordelingskader

Beoordelingskader beperkte opleidingsbeoordeling onderzoeksmasters van 22 november 2011.

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het KNAW-advies deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden de commissie de kwaliteit van de opleiding goed heeft bevonden.

Advies van de KNAW-commissie

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De commissie beoordeelt Standaard 1 als goed.

Bevindingen

De onderzoeksmaster Psychology stelt zich ten doel een intellectueel uitdagende opleiding aan te bieden waarbij studenten diepgaand kennismaken met de meest recente inzichten in twee verschillende domeinen in de psychologie. Zij functioneert daarmee ook als een Honours programma. Kenmerkend voor de opleiding is het feit dat deze alle onderzoeksrichtingen in de Afdeling Psychologie omvat. De opleiding wil hiermee aansluiten bij de trend naar meer interdisciplinair onderzoek en tegemoet komen aan de brede belangstelling van studenten. Sinds 2009 biedt de opleiding studenten in drie van de zes specialisaties de mogelijkheid de "GZ-aantekening" en de "BAPD-aantekening" te behalen, waarmee zij toegang kunnen krijgen tot de GZ-opleiding tot geregistreerd Gezondheidszorgpsycholoog. In de kritische reflectie geeft de opleiding aan een sterk

Pagina 2 van 11 internationaal karakter te hebben en jaarlijks tussen de 10 en 20 internationale studenten te willen werven. Het onderwijs wordt in het Engels verzorgd.

De opleiding heeft haar doelstellingen vertaald in negentien eindtermen, die moeten garanderen dat studenten aan het eind van de studie kunnen worden toegelaten tot een promotieopleiding maar ook in andere functies terecht kunnen waarin onderzoek een belangrijke rol speelt. Naast eindtermen die specifiek op het vakgebied zijn gericht zijn er ook eindtermen ten aanzien van het communiceren van resultaten van onderzoek, het functioneren in teamverband en de ethische dimensies van de professionele praktijk en het doen van onderzoek. Ten aanzien van het geambieerde niveau stelt de opleiding dat studenten een onderzoek moeten kunnen opzetten en uitvoeren dat potentieel tot een publicatie in een internationaal peer-reviewed tijdschrift kan leiden.

Overwegingen

De commissie beoordeelt deze standaard als goed. Zij is van mening dat de opleiding een heldere en goed gemotiveerde visie heeft op de doelstellingen van het programma. De commissie onderschrijft de multidisciplinaire opzet, die goed aansluit op de interesses en wensen van studenten. De commissie acht het voor de diversiteit van het landelijk aanbod goed dat er ook bredere opleidingen zijn en is van mening dat deze opzet in de opleiding van de UvA goed is vormgegeven. Studenten met meer gespecialiseerde belangstelling kunnen in andere onderzoeksmasters terecht. De commissie ziet tevens het Honours-karakter van de opleiding terug in de doelstellingen.

De opleiding richt zich met haar doelstellingen op internationaal toonaangevende opleidingen in het vakgebied en heeft een bovengemiddeld hoog ambitieniveau. Daarbij past ook de eindkwalificatie die inhoudt dat eindwerken in principe tot publicatie moeten kunnen leiden. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn in de ogen van de commissie wel erg nadrukkelijk gericht op de universitaire wetenschap. De aansluiting op de praktijk van toegepast onderzoek buiten de academie sfeer komt minder aan bod. De opleiding zou hier aandacht aan moeten besteden. De commissie vindt de integratie van de klinische track en de voorbereiding op de GZ-opleiding goed geslaagd. Tegen het advies van de vorige commissie in heeft de opleiding dit toch doorgezet en, naar de commissie nu blijkt, op een verantwoorde en goede manier vormgegeven.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De commissie beoordeelt Standaard 2 als voldoende.

Programma

Het programma is opgebouwd rond de specialisaties in de major en de minor. Voor de major dienen studenten vier gespecialiseerde cursussen van 6 ECTS, te volgen, te kiezen uit het gehele aanbod van specialisaties. Voor de minor volgen zij twee cursussen. Daarnaast is in het eerste jaar een onderzoekstage geprogrammeerd van 18-24 ECTS. In het tweede jaar zijn vier gespecialiseerde cursussen geprogrammeerd. De afstudeerscriptie beslaat bijna de helft van de beschikbare ruimte in het tweede jaar: 25-31 ECTS, voorafgegaan door het opstellen van de voorstel (4 ECTS). In beide jaren zijn ook verplichte cursussen in onderzoeksmethoden en statistiek geprogrammeerd.

Studenten kunnen cursussen in alle onderdelen van het vakgebied kiezen en krijgen daardoor een breed overzicht. Alle cursussen zijn zowel voor eerste- en tweedejaars

Pagina 3 van 11 studenten toegankelijk. De stage en de afstudeerscriptie dienen over verschillende onderwerpen te gaan. Studenten worden geacht hierin tenminste een empirische studie uit te voeren inclusief de analyse van de data en het verslagleggen in de vorm van een publicabel artikel. De voorstellen voor de stage worden beoordeeld door de studiebegeleider, de voorstellen voor de scriptie worden door de Thesis Committee beoordeeld en becijferd. Hier staat een studielast van 4 ECTS voor. Studenten moeten verder tien colloquia volgen. Als studenten onderdelen buiten het programma willen volgen en deze laten meetellen in hun curriculum, dienen zij toestemming van de Examencommissie te vragen. Een aanzienlijk deel van de studenten maakt hier gebruik van.

Inmiddels is ook de klinische track in het programma opgenomen. Studenten die zich willen kwalificeren voor de GZ-opleiding kunnen twee onderzoeksmastercursussen vervangen door klinische cursussen. Zij vervangen ook de stage door een klinische stage van 24 ECTS, met daarin een onderzoeksproject van 6 ECTS. Studenten in de onderzoeksmaster Brain and Cognitive Sciences kunnen deelnemen aan tracks van de onderzoeksmaster Psychology.

De commissie heeft in gesprekken met de studenten en docenten vastgesteld dat het programma maar een beperkt aandeel gezamenlijke cursussen biedt en studenten al snel hun eigen weg zoeken in de opleiding. De studenten waarderen de keuzeruimte die hen wordt geboden en geven aan dat er per cursus wel groepen ontstaan die samenwerken. Zij willen graag zichzelf uitdagen en zien dit als gezonde competitie. Studenten willen goed presteren om voor een PhD-opleiding of een andere loopbaan in onderzoek in aanmerking te komen en stellen desnoods hun afstuderen uit om zich nog beter te kwalificeren of extra onderzoek te doen.

Docenten geven aan dat er een sterke kern van methodiek in de opleiding zit, waardoor er toch voldoende samenhang ontstaat, ook al is de keuzeruimte groot. Veel onderzoek omvat meerdere disciplines, hetgeen goed overeenkomt met de opzet van het programma. Ook komen studenten in aanraking met een groot aantal onderwerpen. De docenten herkennen dat studenten erg individualistisch gericht werken en competitief zijn.

Studielast en rendement

Door de studenten wordt de opleiding als studeerbaar ervaren. In alumni-enquêtes geven afgestudeerden aan dat zij gemiddeld 37 uur per week aan de studie hebben besteed en de werkdruk als hoog ervoeren. Tegelijkertijd is er bovengemiddeld veel studievertraging. Een belangrijke factor hierin is een verkeerde inschatting of opzet van de afstudeerscriptie. De opleiding heeft dit al aan gepakt door de voorbereiding van de scriptie en het maken van een voorstel tot een programmaonderdeel te maken. Een andere oorzaak is de bewuste keuze van studenten het afstuderen uit te stellen om hun uitgangspositie voor vervolgoopleidingen te verbeteren. Daarnaast is er ook ongewilde vertraging als gevolg van omvangrijke bijbanen of persoonlijke omstandigheden. De slechte arbeidsmarkt leidt ook tot uitstel van het afstuderen. De evaluaties laten zien dat studenten de inrichting van de studie niet aanmerken als oorzaak van de vertraging.

Hoewel de rendementen in de periode na 2008 gestaag toenamen, zijn deze na 2011 vrij scherp gedaald. Slechts 24% van het cohort 2011 heeft de studie binnen twee jaar afgerond. De helft van dat cohort heeft de studie nog steeds niet afgerond (peildatum eind 2013). De uitval fluctueert tussen 0% en 19%. Daaronder vallen studenten die naar de

Pagina 4 van 11 reguliere masteropleiding overstappen aan de UvA of aan een andere universiteit en studenten die geheel met de studie stoppen. Van de eerste categorie haalt een groot deel wel het diploma en is een deel toegelaten tot PhD-programma's. Zij stapten bewust over naar de reguliere master om sneller klaar te zijn.

Instream en selectie

De opleiding hanteert een selectie gebaseerd op het gemiddeld van de behaalde cijfers (minimaal 7,5 in Nederlandse opleidingen), academisch niveau en achtergrond (Bachelor's graad in Psychologie of ander relevant vakgebied) en taalvaardigheid in het Engels. De Board of Admission bestudeert de aanmeldingsdossier daarnaast op motivatie, belangstelling voor onderzoek, commitment, potentie voor ontwikkeling en de waarschijnlijkheid dat de kandidaat de studie binnen twee jaar afrondt. De uitval door ongeschiktheid voor de studie is laag, hetgeen aantoont dat de opleiding de juiste criteria hanteert.

Personeel

De opleiding wordt verzorgd door hoogleraren, UHD's, UD's en onderzoekers die verbonden zijn aan de onderzoeksprogramma's binnen de Afdeling Psychologie en allen een Basiskwalificatie Onderwijs hebben behaald. De bij de opleiding betrokken onderzoeksgroepen hebben hoge scores behaald in de onderzoeksvisitatie volgens het SEP-protocol uitgevoerd door QANU in 2012. Tevens zijn leden hiervan succesvol geweest in het verwerven van subsidies in de tweede en derde geldstroom en VICI- en EC-grants.

De staf-student ratio bedraagt 1: 22, waardoor er voldoende staf aan de opleiding is verbonden. Het grote aanbod aan cursussen vergt echter wel een grote inspanning. Aan de opleiding is een studieadviseur verbonden die nauw samenwerkt met de directeur van de Graduate School over de ontwikkeling van het programma en de bewaking van de kwaliteit van de opleiding. Daarnaast is de studieadviseur de contactpersoon voor vragen van studenten over het programma of aanverwante zaken.

In gesprekken met studenten heeft de commissie geconstateerd dat er behoefte is aan meer contacturen naast het reguliere onderwijs. Zij willen graag nader op de stof ingaan, vragen stellen over studieonderdelen of meer feedback op toetsen, vaak met het oogmerk betere studieresultaten te behalen. De opleiding denkt aan verruiming van de contacturen maar wijst studenten ook op de gevaren van de competitieve trend.

Voorzieningen

De opleiding beschikt over ruimtes in de gebouwen van de Afdeling Psychologie. Voor de studenten van de onderzoeksmaster is daar een apart computerlokaal waarin zij specifieke software voor onderzoek kunnen gebruiken. In 2014 zal de opleiding verhuizen naar een gebouw op het Roeterseiland waarin alle gamma-studies van de UvA worden gehuisvest. De opleiding heeft beschikking over diverse laboratoria voor specialistisch onderzoek. Voor de experimenten wordt veel gebruikgemaakt van bachelorstudenten in de Psychologie die tenminste dertig uur aan onderzoek moeten meedoen.

Overwegingen

De commissie beoordeelt deze standaard als voldoende. Zij acht de leeromgeving ruimschoots adequaat voor het behalen van de doelstellingen en heeft een positieve indruk van de wijze waarop deze door het team en het management wordt vormgegeven. Vooral de begeleiding van studenten en het samenspel met de opleidingsdirectie daarbij is

Pagina 5 van 11 voorbeeldig. Toch heeft de commissie wel zorgen ten aanzien van een paar punten. De commissie waardeert de keuzeruimte in het programma en de inpassing van de klinische track in het programma. Toch constateert zij dat deze opzet leidt tot een individualistische studiehouding onder studenten en een zwakke onderlinge interactie. De commissie beveelt aan de keuzeruimte in te perken om te voorkomen dat studenten die niet zo'n goed beeld hebben van wat zij willen de weg kwijt raken en daardoor vertraging oplopen. Dat kan bijvoorbeeld door studenten binnen het ruime aanbod studietrajecten aan te bevelen. De commissie heeft moeite met de keuze om het onderwijs voor eerste- en tweedejaarsstudenten te combineren. Zij begrijpt dat dit uit het oogpunt van efficiëntie maar acht de didactische nadelen ook zwaar wegen: het verstoort de groepsvorming en het werken met verschillende niveaus van voorkennis is didactisch gezien niet bevorderlijk.

De commissie is het opgevallen dat er sprake is van een cultuur van stress en competitie in de opleiding die, wellicht onbewust, door studenten en docenten in onderlinge wisselwerking is gecreëerd. Dit heeft een aantal belangrijke negatieve effecten. Zo versterkt deze het individuele studiegedrag van studenten en leidt het tot druk op de opzet en omvang van afstudeeronderzoeken. De opleiding pakt dit laatste nu aan door de voorstellen vooraf te toetsen. De bovengemiddelde studievertraging is het meest opvallende effect van de studiecultuur en een hardnekkig probleem. De commissie meent dat docenten zich meer bewust dienen te worden van hun aandeel hierin en meer moeten doen om overmatige prestatiedruk te temperen en studenten te stimuleren op tijd de studie af te ronden. De commissie heeft begrip voor de perceptie van studenten dat mogelijkheden voor vervolgonderzoek en op de arbeidsmarkt krap zijn, maar het kunnen werken met strikte deadlines is een vereiste in elke professionele omgeving. Om de gepercipieerde druk te verminderen dient de opleiding ook de oriëntatie op loopbaanmogelijkheden buiten de academie te versterken. Zij doet daar nu al wel gericht iets aan, maar studenten geven aan dat het programma en de instelling van docenten toch primair gericht lijken te zijn op wetenschappelijk onderzoek binnen de universiteit en een loopbaan in die richting.

De commissie meent dat de ruimte voor feedback en contact met de docenten buiten de reguliere contacturen vergroot moet worden. Ook nakijktijden moeten strikt worden nageleefd.

Ten aanzien van de voorzieningen is de commissie positief, al raadt zij de opleiding erop toe te zien dat voldoende computervoorzieningen beschikbaar zijn voor studenten.

De geconstateerde aandachtspunten zijn bekend bij de opleiding en zij bestudeert mogelijke maatregelen. De commissie noemt deze zaken dus nadrukkelijk als verbeterpunten, die niet afdoen aan het positieve oordeel over de effectiviteit van de onderwijsomgeving en de inzet van de docenten en het management.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De commissie beoordeelt Standaard 3 als goed.

Bevindingen

De commissie heeft zich aan de hand van een selectie uit de afstudeerscripties en de beoordelingsformulieren een beeld gevormd van de toetsing en het gerealiseerde eindresultaat. Zij is over het algemeen tevreden over de beoordeling van de scripties door de opleiding, al komt zij wel variatie tegen in de feedback. De opleiding kan nog beter

Pagina 6 van 11 inzichtelijk maken op welke punten zij studenten beoordeelt. De commissie kan zich vinden in de becijfering van de scripties.

De commissie acht de kwaliteit van de eindschrijftjes erg goed. Het taalgebruik en de taalvaardigheid in het Engels zijn in orde en de schrijftjes zijn zeker publicabel. Het hoge aantal publicaties dat voortkomt uit de schrijftjes bevestigt deze indruk. Ook meent de commissie dat de afstudeerwerken goed aansluiten bij de eisen van de arbeidsmarkt voor psychologische onderzoeksfuncties. De commissie constateert wel dat alumni-enquêtes melden dat een groot deel van afgestudeerden (41%) zich minder goed voorbereid achten op niet-wetenschappelijke functies. Dit sluit aan bij de indruk uit de gesprekken met studenten. In de kritische reflectie geeft de opleiding aan dat sinds 2005 ca. driekwart van de studenten in een PHD-positie of een positie als onderzoeker terecht is gekomen. De uitstroom naar andere functies was zeer divers.

De commissie constateert dat de opleiding de regeling voor het *judicium cum laude* heeft gewijzigd, nadat bleek dat een erg hoog percentage studenten hiervoor kwalificeerden.

Overwegingen

Op basis van de zeer positieve indruk van de afstudeerwerken en de beoordeling, alsmede van het feit dat studenten van de opleiding hun weg vinden, komt de commissie tot een oordeel goed op deze standaard. De mate waarin studenten op een loopbaan buiten de wetenschap zijn voorbereid behoeft echter wel aanhoudend aandacht, al ziet de commissie dat dat voor veel academische (onderzoeks)masters een probleem is.

Advies

De commissie is op basis van het aanvraagdossier, de bestudeerde schrijftjes, de antwoorden op de door haar gestelde vragen en de hoorzitting, positief over de aanvraag.

De beoogde eindkwalificaties (standaard 1) heeft de commissie als goed beoordeeld, de onderwijsleeromgeving (standaard 2) als voldoende en de toetsing en de gerealiseerde eindkwalificaties (standaard 3) als goed.

Samenvattend komt de commissie tot een oordeel goed voor de opleiding. Daarbij neemt zij in overweging dat de opleiding zowel qua doelstellingen als qua gerealiseerd eindresultaat bovengemiddeld goed presteert. De aandachtspunten ten aanzien van de studievertraging, de keuzeruimte en de didactische opzet zijn van belang en dienen aanhoudende aandacht te krijgen van docenten en management, maar staan een positief oordeel over de kwaliteit van het onderwijs niet in de weg. De opleiding heeft een unieke signatuur en studenten kunnen weten waar zij voor kiezen als zij deze opleiding met haar brede opzet verkiezen boven meer specifieke onderzoeksmasters.

Het programma kent veel keuzeruime maar heeft ook goede vaste kern van onderwijs in methoden van onderzoek. De commissie beveelt aan door middel van aanbevolen trajecten de keuzes van studenten meer te richten. Zo wordt ook de cohesie binnen de studentengroep groter en het individualistische studiegedrag minder. De didactische nadelen van het gecombineerd lesgeven aan eerste- en tweedejaarsstudenten acht de commissie niet opwegen tegen het voordeel van efficiëntie.

De commissie heeft enthousiaste docenten en studenten gezien en goede resultaten in de schrijftjes. Wel dient de cultuur van stress en competitie die de commissie heeft

Pagina 7 van 11 geconstateerd, actief te worden omgebogen. Vooral omdat dit leidt tot studievertraging vanwege het uitstellen van het afstuderen om nog meer te presteren. Studenten en docenten versterken elkaar hierin, maar het is de verantwoordelijkheid van de opleiding dit met kracht tegen te gaan en studenten te dwingen binnen strikte deadlines te werken. Ook dient de opleiding de oriëntatie op een loopbaan buiten de wetenschap te versterken, zodat afgestudeerden ook daarin goed voor de dag komen. Tevens dient de opleiding gehoor te geven aan de vraag van studenten om meer contact buiten de lesuren en om meer feedback op toetsen, ook al moet dit weer niet in het teken gaan staan van vergroting van de prestatiedruk.

Concluderend is de commissie van oordeel dat de onderzoeksmasteropleiding Psychology van de Universiteit van Amsterdam voldoet aan de door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie gestelde eisen aan onderzoeksmasters, zoals neergelegd in het 'Beoordelingskader onderzoeksmasters' van 22 november 2011.

Aanbevelingen

De NVAO neemt de aanbevelingen van de commissie over.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Universiteit van Amsterdam te Amsterdam in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 27 oktober 2014 naar voren te brengen. Bij e-mail van 24 november 2014 heeft de instelling laten weten geen opmerkingen te hebben.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de wo-onderzoeksmaster Psychology (research) (120 ec; variant: voltijd; locatie: Amsterdam) van de Universiteit van Amsterdam te Amsterdam. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als goed.

Dit besluit treedt in werking op 28 november 2014 en is van kracht tot en met 27 november 2020.

Den Haag, 28 november 2014

De NVAO
Voor deze:

Dr. A.H. Flierman
voorzitter

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door de commissie
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	G
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	V
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	G
Eindoordeel		G

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende (O), voldoende (V), goed (G) of excellent (E). Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Tabel 1: Rendement.

Cohort	2009	2010	2011
Rendement	83%	86%	32%*

De instelling meldt dat dit percentage is sinds het vaststellen van de Kritische Reflectie verder is gestegen.

Tabel 2: Docentkwaliteit.

Graad	MA	PhD	BKO
Percentage	100%	99%	100%

Tabel 3: Student-docentratio.

Ratio	24:1

Tabel 4: Contacturen.

Studiejaar	1	2
Contacturen	16,6**	16,6**

**Getallen gelden voor 2013. De instelling meldt dat dit aantal vanwege de keuzevrijheid in het programma lastig te bepalen en verwijst naar tabel 7 uit de Kritische Reflectie.

- prof. dr. J. M. Bensing (voorzitter), hoogleraar klinische en gezondheidspsychologie, Universiteit Utrecht en honorary research fellow communicatie en gezondheidspsychologie bij NIVEL;
- prof. dr. N. Ellemers, hoogleraar sociale en organisatiepsychologie aan de Universiteit Leiden;
- prof. dr. J. L. Theeuwes hoogleraar cognitieve psychologie aan de Vrije Universiteit Amsterdam;
- prof. dr. L. Verschaffel, hoogleraar onderwijspsychologie aan de Katholieke Universiteit Leuven;
- M.D.J. Postma MSc, voormalig onderzoeksmasterstudent Sociologie (student-lid).

Dr. T. de Bruijn, beleidsmedewerker NVAO, voerde het secretariaat van de commissie.